

Sabima kartleggingsnotat 5, 2020

Kartlegging av storsopp i Sulitjelma 28. – 30. august 2020

Av Lillian Iversen

Artsrik plen utenfor hotellet.

Fiolett greinkøllesopp

Kartlegging av storsopp i Sulitjelma 2020

Emneord: Sulitjelma, Fauske kommune, storsopp, kartlegging

Fredag 28/8 møttes 6 kartleggere i Sulitjelma. Overnættingen vår ble flyttet samme ettermiddag, på grunn av en kloakklekkasje, som innebar mer spenning enn arrangør håpet på, men det ordnet seg greit.

Om gruvedriften i Sulitjelma:

Sulitjelma gruber var et norsk gruveselskap som, via en del eierskifter og navneendringer, utvant kobber, svovelkis og sink i Sulitjelma fra 1887 til 1991. Gruvedriften medførte behov for jernbane, og Sulitjelmabanen ble påbegynt 1891 og sto ferdig 1892. Av andre nyvinninger for spesielt interesserte kan nevnes den såkalte knudsenprosessen for røsting, og verdens første elektriske smelteovn for kobber. I løpet av disse årene ble det hentet ut 6 millioner tonn metall og svovel. Det aller meste var svovel. Resten var 0.47 millioner tonn kobber, 215 tonn sink, 282 tonn sølv og 3.7 tonn gull.

Fredag kveld rakk vi en god time på plenen utenfor Sulitjelma hotell. Plenen var godt mosegrodd, men overraskende artsrik. Plenen ble på vinteren lagringssted for snø måket av vei, og denne veien ble strødt med dolomitt. Således kalkrikt. Plenen var omgitt av blåbærlyng, einer, bjørk og selje. Vi fant over 30 arter på plena og området rundt plena, både jordtunger, vokssopper, høstmorkler, vanlige risiker og fluesopper. Gulporet fåresopp var en overraskelse, og foreløpig kveldens fineste funn. Jeg skriver foreløpig, siden vi har flere rariteter sendt til mikroskopi.

Lørdag tok vi for oss 3 ulike lokaliteter.

I Daia fant vi planta granskog, som gikk over i furubjørkeskog. Her fant vi mye slørsopper, noen hettesopper og vokssopper.

Jakobsbakken ligger litt høyere, og opp tursti gjennom fjellbjørkeskog kom vi til et sted hvor snøskavel nylig hadde smeltet helt. Det var lite å finne på toppen, men på tur opp fant vi blant annet fjellkremle, og svartduggvokssopp. Siste har 2 funn lengre nord, men et fint funn likevel, syntes vi.

Ved skytebanen fant vi oss en furuskog. Vi fant rødskive kannelsølsopp til FFS sitt prosjekt, og en del andre trivielle arter.

Søndag tok vi turen til kirkegården. En deltager hadde aldri vært på kartleggingstur før og fikk gå i granskogen like ved, mens vi andre gransket den godt stelte kirkegården. Her fant vi en lekker ferskenfarget øresopp (*Otidea* sp.), som har arbeidsdiagnose eseløre til vi får den endelig bestemt. I skogen like ved fant vi enorme mengder lerkessopp, og nærmest samtlige rørsopper vi har i nord. Deltageren som surret rundt i granskogen på leit etter steinsopp hadde dog funnet dagens flotteste funn, uten å være klar over det selv. Når vi skulle dra fra arbeidsrommet søndag ettermiddag kom hun nemlig frem med 3 hvite sopper, som ingen av oss hadde sett før. Heldigvis kunne vi ved gps på kamera plassere den relativt nøyaktig, dette viste seg nemlig å være lerkemusserong! Den fant Gulden m.flere i Rana i 1976, ellers ingen funn registrert nord for Namsos.

På veien hjem lurte vi på hvorfor vi ikke har sett en eneste matriske, ikke en eneste rødneende fluesopp og ingen blek piggsopp. Dette er arter vi vasser i bare en halv time unna. Kan det ha noe med gruvedriften å gjøre??

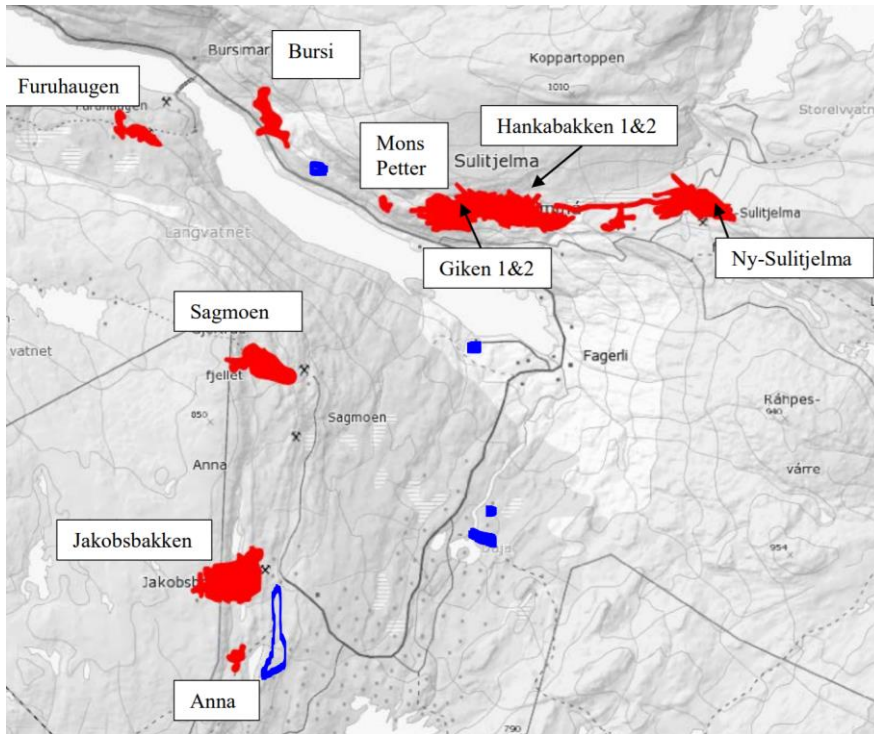
Vi landet totalt på 218 registreringer av 114 ulike arter. Så langt.

Det er en svakhet ved vår kartleggingstur at trevlesoppene, rødsporene og reddiksoppene er utelatt og at mange av slørsoppene, særlig i telamoniagruppen er utelatt pga de er for vanskelige for vår lille gruppe av kartleggere. Vi savnet noen som enkelt kunne mikroskopert flere av artene. Med en mikroskopkyndig på laget kunne vi fått langt flere arter kartlagt.

Vi hadde hjelp fra Håkon Holien digitalt underveis, for bekreftelse på noen slørsopper, og noen av funnene er diskutert på "*Spør en biolog*" eller andre fora. Noen funn er enda ikke registrert, pga avventer mikroskopi, hovedsaklig fra Øyvind Weholt.

En styrke ved denne kartleggingsturen var deltagelse av kartleggere fra nylig oppstartede Rana sopp og nyttevekstforening. Det er små forhold på det meste (utenom avstander) her nord, og det er ikke usannsynlig at videre kartleggingsturer kan holdes i samarbeid med Rana evt Helgeland.

Vedlagte kart er hentet fra Dirmin.no, hvor gruveområder er merket med rødt og våre kartleggingsområder er merket med blått.

Litteratur:

<https://www.sulisavisa.no/historielag/Bibliotk/koppersmelt.htm>

https://www.dirmin.no/sites/default/files/sulitjelma_-_tiltaksvurderinger.pdf?fbclid=IwAR04uM6JIZOwUvAAKyTzO30S-fb2pjZVKFIFMJQfDPmYzKYf3FhjQ_bY